

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการเผยแพร่ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยประกอบด้วยรูปแบบการวิจัย ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นต้น โดยมีรายละเอียดตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัย ได้ศึกษาวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ งานวิจัยเชิงคุณภาพ

งานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ผู้วิจัย ศึกษาเอกสาร (Documentary research) สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อศึกษาการเผยแพร่ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี

๓.๑.๒ งานวิจัยเชิงปริมาณ

งานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัย ศึกษาข้อมูลเชิงสำรวจ (Survey Research) จากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓.๒ ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่ใช้ศึกษาการเผยแพร่ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัย ได้แบ่งกลุ่มเป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ งานวิจัยเชิงคุณภาพ

งานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๙ รูป/คน เพื่อศึกษาการเผยแพร่ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีรายชื่อดังต่อไปนี้

๑. พระโสภิตกิตติธาดา (มหาศรชัย ธมฺมทินโน) เจ้าคณะอำเภอเมืองนนทบุรี
๒. พระครูโอภาสสนทนกิจฺจ (ศักดิ์ โอภาโส) รองเจ้าคณะอำเภอบางกรวย
๓. พระครูกิตติวิริยาภรณ์ (วิทยา มหาวีโร) เจ้าคณะอำเภอบางใหญ่
๔. พระครูนนทคุณพิพัฒน์ (ประเสริฐ อมโร) เจ้าอาวาสวัดเชิงเลน
๕. พระครูนนทธรรมภรณ์ (สมนึก กลฺยาณธมฺโม) เจ้าคณะอำเภอบางเกร็ง
๖. พระครูนนทวิวัฒน์ (สมเด็ด วีรธมฺโม) เจ้าอาวาสวัดโคนอนมหาสุวดี
๗. พระครูวิมลสุวรรณกร (สมพงษ์ จันทโร) รองเจ้าคณะอำเภอบางเกร็ง
๘. พระครูวิสุทธินนทคุณ (ทวี สุทฺธวโร) เจ้าคณะอำเภอไทรน้อย
๙. พระครูศรีนนทวัฒน์ (มหานันทา นนฺทปญฺโญ) เจ้าอาวาสวัดบางแพรกใต้
๑๐. พระครูศรีสิทธิการ (มหาสมใจ ธมฺมเวทฺธิ) รองเจ้าคณะอำเภอเมืองนนทบุรี
๑๑. พระครูสิริธรรมภณ (มหาสุเทพ อภิเทโว) เจ้าอาวาสวัดละหาร
๑๒. พระมหากำพล คุณงฺกโร (มาลัย) รองเจ้าคณะจังหวัดนนทบุรี
๑๓. พระสุเมธมุนี (มหาเสน่ห์ ปภังโกโร) เจ้าคณะตำบลเกาะเกร็ด
๑๔. พระราชธรรมนิเทศ (พยอม กลฺยาณ) เจ้าอาวาสวัดสวนแก้ว จังหวัดนนทบุรี
๑๕. พระครูสมุห์ไพรินทร์ สิริวฑฺฒโน (ศรีสวัสดิ์) เจ้าอาวาสวัดสังฆทาน จังหวัด

นนทบุรี

๑๖. นายชวชาติ นัยนะแพทย์ ผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์สยามนันทน์ จังหวัดนนทบุรี
๑๗. นายบุญเชิด กิตติธราภูล ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

นนทบุรี

๑๘. นางวาสนา แสงงาม สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนนทบุรี
๑๙. นายกนก แสนประเสริฐ รองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๓.๒.๒ การสนทนากลุ่มเฉพาะ

ผู้วิจัย ได้สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๙ รูป/คน เพื่อศึกษาการเผยแพร่ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีรายชื่อดังต่อไปนี้

๑. พระครูกิตตินนทคุณ (ชูเกียรติ ฐิตคุโณ) เจ้าอาวาสวัดบางจาก จังหวัดนนทบุรี
๒. พระครูสิริธรรมภณ (นันทฤชัย อภิเทโว) เจ้าอาวาสวัดละหาร จังหวัดนนทบุรี
๓. พระครูปลัดกิตติวัฒน์ (ประยูร ธมฺมวโร) เจ้าคณะตำบลปากเกร็ด จังหวัด

นนทบุรี

๔. พระมหาเจริญ สุทธิญาณเมธี (หนูทืด) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์
 ๕. พระครูนนทคุณวิสุทธิ (สมพงษ์ สุทธิจิตโต) เจ้าคณะตำบลบางพูด จังหวัด

นนทบุรี

๖. พระครูวินัยธรรมนิก สิริธมโน (สุขโสภี) เจ้าอาวาสวัดกลางเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
 ๗. นายธีรพงศ์ พึ่งเร็ว นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา

แห่งชาติ

๘. นางเอมอร แก้วนพรัตน์ ข้าราชการครู จังหวัดนนทบุรี
 ๙. นายสุวัฒน์ เหมือนสะอาด ไวยาวัจกรวัดอินทาราม จังหวัดนนทบุรี

๓.๒.๓ งานวิจัยเชิงปริมาณ

งานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัย ได้แจกแบบสอบถามแก่
 ประชากร ได้แก่ พระสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากร ได้แก่ พระสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน ๓๒๔ รูป^๑

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พระสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling)
 และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน^๒
 (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๗๕ รูป

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
๑	อำเภอเมืองนนทบุรี	๘๕	๗๐
๒	อำเภอบางเกร็ด	๖๑	๕๒
๓	อำเภอบางบัวทอง	๓๕	๓๒
๔	อำเภอบางใหญ่	๓๕	๓๒
๕	อำเภอบางกรวย	๘๘	๗๐
๖	อำเภอไทรน้อย	๒๐	๑๙
สรุปรวม		๓๒๔	๑๗๕

^๑สำนักงานเจ้าคณะจังหวัดนนทบุรี, สถิติพระภิกษุสามเณรจำพรรษาจังหวัดนนทบุรี, (นนทบุรี: สำนักงานเจ้าคณะจังหวัดนนทบุรี, ๒๕๕๗), หน้า ๑๙.

^๒ธานินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ, (กรุงเทพมหานคร: บิสิเนสสอร์แอนด์ดี, ๒๕๕๒), หน้า ๔๙.

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ ดังต่อไปนี้

๓.๓.๑ งานวิจัยเชิงคุณภาพ

สำหรับงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ลักษณะการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้วิจัยตั้งประเด็นคำถามเพื่อศึกษาการเผยแพร่ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี

๑. การศึกษาเอกสาร หลักพุทธธรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒. การกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์
๓. การสร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ตามระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย
๔. การนำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
๕. การจัดพิมพ์เครื่องมือการวิจัยฉบับที่สมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง

๓.๓.๒ งานวิจัยเชิงปริมาณ

สำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพระสังฆาธิการในเขตการปกครองคณะสงฆ์จังหวัดนนทบุรี เพื่อศึกษาการเผยแพร่ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี

๑. การศึกษาเอกสาร หลักการพุทธธรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒. การกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม
๓. การสร้างเครื่องมือแบบสอบถามตามระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย
๔. การนำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) และปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ ท่าน ดังต่อไปนี้

(๑) พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา ดร., ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๒) ดร.พิเชฐ ทังโต ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๓) ผศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๔) ผศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๕) ดร.บุษกร วัฒนบุตร เลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์/การจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. การนำเครื่องมือที่ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าแอลฟา (Crobach's Alpha) ของความเชื่อมั่นตามวิธีการของครอนบาค (Cronbch) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๙๑

๖. การปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๗. การจัดพิมพ์เครื่องมือการวิจัยฉบับที่สมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ได้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ จากกลุ่มประชากรตัวอย่างในพื้นที่ในจังหวัดนนทบุรี ดังต่อไปนี้

๓.๔.๑ งานวิจัยเชิงคุณภาพ

สำหรับงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัย ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ดังต่อไปนี้

๑. การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ หนังสือพระไตรปิฎก และบุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

๒. การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ วิทยานิพนธ์ หนังสือวารสาร เอกสารสิ่งตีพิมพ์ เป็นต้น

๓. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๙ รูป/คน เพื่อขอสัมภาษณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

๔. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงบุคลากรคือผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๙ รูป/คน เพื่อขอสนทนากลุ่ม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

๕. ผู้วิจัย ได้เก็บรวบรวมและรับข้อมูลคืนด้วยตนเอง

๓.๔.๒ งานวิจัยเชิงปริมาณ

สำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัย ได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

๑. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ เพื่อขอเชิญคณาจารย์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๕ รูป/คน

๒. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามทดสอบแก้บุคลากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ ชุด (Try out) เพื่อเก็บรวบรวมและรับข้อมูล

๓. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามแก่พระสังฆาธิการ จำนวน ๑๗๕ รูป เพื่อเก็บรวบรวมและรับข้อมูล

๔. ผู้วิจัย ได้เก็บรวบรวมและรับข้อมูลคืนด้วยตนเอง

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ มีการประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร สัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายอธิบายและพรรณนาความดังต่อไปนี้

๑. การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากลุ่ม
๒. การจัดลำดับข้อมูล
๓. การนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ตามประเด็น
๔. สรุปผลการวิจัย

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย สำหรับสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนาความคิดเห็นที่มีต่อการเผยแพร่ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นอกจากนั้น เถลถายการแปลผลค่าเฉลี่ย ดังต่อไปนี้^๓

^๓พระมหาอำนาจ ปวตฺตโน, การพัฒนารูปแบบการจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

- ๑.๐๐ - ๑.๔๙ หมายถึงมีความเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด
๑.๕๐ - ๒.๔๙ หมายถึงมีความเห็นอยู่ในระดับน้อย
๒.๕๐ - ๓.๔๙ หมายถึงมีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
๓.๕๐ - ๔.๔๙ หมายถึงมีความเห็นอยู่ในระดับมาก
๔.๕๐ - ๕.๐๐ หมายถึงมีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด